

ТЕМА: ГРОШОВІ СИСТЕМИ

Вид заняття: семінар

Мета: засвоєння сутності грошової системи та її основних елементів

Виховна мета: розглянути національну грошову систему, яка склалася історично; її зміст і структурні елементи, які відображають досягнутий соціально-економічний рівень розвитку країни, а також еволюцію грошових систем.

Між предметні зв'язки: політекономія, фінанси, фінанси підприємств

План заняття:

Організаційна частина

- оформлення журналу;
- перевірка наявності студентів на занятті.

Мотивація пізнавальної діяльності:

- повідомлення теми і мета заняття;
- повідомлення плану заняття

Письмове опитування у формі тестових завдань з теми, час проведення - 10 хвилин

Основні терміни: грошова система, грошова одиниця, масштаб цін, грошове регулювання, відкрита грошова система, безготівкові розрахунки, платіжне доручення, платіжна вимога, платіжна вимога-доручення, готівкові розрахунки, ліміт залишку готівки в касі

Література:

1. Гроші та кредит: Підручник. – 3-тє вид., перероб і доп./М.І. Савлук, А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та ін.; За заг.ред. М.І. Савлука. – К.: КНЕУ, 2002
2. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2010 р.
3. Михайловська І.М., Ларіонова К.Л. Гроші та кредит практикум: Навч.побник – Львів: «Новий Світ – 2000», 2008 р.
4. Щетінін А.І. Гроші та кредит: Підручник: Вид 2-ге, перероб. та доп. – К.: ЦУЛ, 2000р
5. Періодичне видання - журнал «Фінанси України»
6. Мережа Інтернет

ПРАКТИКУМ

Запитання для самоконтролю

1. Що таке грошова система?
2. Елементи грошової системи та їхня характеристика.
3. Особливості сучасних грошових систем.
4. Етапи розвитку грошової системи.

5. Сутність грошової реформи і методи її проведення.
6. Виділіть і охарактеризуйте структурні елементи національної грошової системи України.
7. Яке місце в національній грошовій системі займає процес грошового обороту?
8. Розкрийте сутність грошової системи біметалізму і монометалізму.
9. У чому полягають відмінності грошових систем при адміністративній та ринковій моделях економіки?
10. Які принципи притаманні грошовій системі будь-якого типу?

Питання для обговорення на семінарських заняттях

1. Суть грошової системи, її призначення та місце в економічній системі країни. Елементи грошової системи.
2. Основні типи грошових систем та їхня еволюція.
3. Системи металевих обігу (біметалізм, монометалізм).
4. Системи обігу нерозмінних грошових знаків.
5. Створення і розвиток грошової системи в Україні.
6. Форми організації безготівкових розрахунків.
7. Організація розрахунків за допомогою платіжних вимог та вимог-доручень.
8. Організація розрахунків за допомогою чеків.
9. Акредитив як форма організації розрахунків.
10. Вексель як спосіб розрахунків на умовах відстрочки платежу.

Теми рефератів

1. Грошова система Київської Русі.
2. Грошова система Російської імперії.
3. Грошова система СРСР.
4. Грошова система України та її розвиток.
5. Грошова реформа в Україні.

Тестові завдання

1. Сучасна грошова система ґрунтується на:

- а) золотому монометалізмі й паперових грошах;
- б) паперових грошах;
- в) паперово-кредитних грошах.

2. Які із зазначених економічних інститутів не є обов'язковими елементами грошової системи сучасної ринкової економіки:

- а) порядок обміну національної валюти на іноземну;
- б) умови безготівкового грошового обігу;
- в) форми грошей;
- г) умови обміну грошей на золото?

3. Грошова система – форма організації грошового обігу, яка встановлена законом країни. Грошова система має забезпечити:

- а) стійкість грошової одиниці;
- б) еластичність грошового обігу;

- в) оптимальну структуру виробництва;
- г) оперативне і ефективне регулювання грошової маси в країні відповідно до потреб грошового обігу;
- д) демонополізацію економіки крани.

4. Законодавча фіксація вагової кількості монетарного металу, що закріплюється за певною грошовою одиницею, - це:

- а) монометалізм;
- б) масштаб цін;
- в) біметалізм;
- г) валюта;
- д) монета.

5. Грошова система, за якої національна грошова одиниця обмінюється на іноземну валюту, розмінна на золото:

- а) система паралельної валюти;
- б) система подвійної валюти;
- в) система «кульгаючої» валюти;
- г) золотомонетний стандарт;
- д) золотозливковий стандарт;
- е) золотодевізний стандарт.

6. Які елементи не належать до грошової системи:

- а) грошова одиниця країни;
- б) масштаб цін;
- в) регламентація безготівкового обігу;
- г) немає правильної відповіді?

7. Інструменти впливу ЦБ на грошову масу:

- а) операції на відкритому ринку;
- б) готівкова емісія;
- в) норма банківських резервів;
- г) облікова ставка;
- д) усі відповіді правильні;
- е) немає правильної відповіді.

8. Елементи грошової системи України – це:

- а) комерційні банки;
- б) держава;
- в) види грошових знаків;
- г) офіційний валютний курс;
- д) НБУ;
- е) МВФ;
- ж) організація готівкового й безготівкового обігу.

9. Форми безготівкових розрахунків – це:

- а) акредитив;
- б) платіжне доручення;

- г) платіжна вимога доручення;
- д) ф'ючерси.

10. Основні функції фіскально-бюджетної політики:

- а) забезпечення сталості грошового обігу;
- б) забезпечення грошима сфери обігу;
- в) перерозподіл національного доходу;
- г) стримування інфляції;
- д) нагромадження ресурсів для фінансування соціальних програм;
- е) боротьба з інфляцією.

11. Біметалева грошова система – це система, за якої:

- а) за золотом і сріблом закріплена роль загального еквівалента;
- б) тільки за золотом закріплена роль загального еквівалента;
- в) тільки повноцінні гроші виконують роль загального еквівалента.

12. Монометалізм – це:

- а) грошова система, за якої тільки один вид металу виконує роль грошей;
- б) еластичність грошового обігу;
- в) оптимальна структура виробництва;
- г) оперативне та ефективне регулювання грошової маси в країні відповідно до потреб грошового обігу.

12. Саморегулювальних грошових систем належать системи металевого обігу. Серед них виділяються такі стандарти:

- а) золотомонетний;
- б) золотозливковий;
- в) золотодевізний